

bülten

tmmob
makina mühendisleri odası

Ocak 2005
Sayı: 80

2005 BÜTÇESİ İLE YATIRIMLAR GERİLİYOR, EKONOMİK BUNALIM DERİNLEŞİYOR!

Yeni bütçe ile birlikte temel bazı parametrelere baktığımızda ülkemizin bir kez daha zorlu bir yıla girdiğini görmekteyiz. 2005 yılı bütçesini incelediğimizde bütçenin iç ve dış borçlar, faizler, dış ticaret açığı, faiz dışı fazla, büyüme ve yatırımlar, eğitim, sağlık, vergi adaletsizliği ile gelir dağılımı/bölüşüm politikalarının basıncı altında hazırlanmış ve uluslararası bağımlılık anlaşmalarının gereklerince biçimlendirilmiş olduğu görülmektedir. 2005 yılı bütçesi 155.6 katrilyon olarak belirlenmiş olmasına rağmen 34 yıldır hep olduğu gibi yine açık vereceği öngörülmüştür. Bütçe açığı 29.1 katrilyon olarak öngörülmüş ve bunun borçlanma ile karşılanması benimsenmiştir. Borçlanma yoluyla karşılanacak olan 56.4 katrilyon faiz ödemesinin bütçe içindeki oranı ise % 36'dır.

İthalatın 104, ihracatın 71 milyar dolar; iç borcun 174, dış borcun ise 160 milyar dolar olduğu; borsa-döviz-borç-faiz sarmalının kemirdiği bir Türkiye tablosu ile karşı karşıyayız. Türkiye'ye hakim olan ekonomik politika anlayışı, borcun sürdürülebilirliği (borç çevrilmesi) yaklaşımı uyarınca yatırım eksenli büyümeyi dışlamıştır. Bunun sonucunda bütçelerin finansman dengesi iyice bozulmakta, borç ve faizleri artıran bütçelerle bütçe açıklarının finansmanında borçlanma sarmalı oluşmaktadır. Öte yandan sıcak para girişçikışının artması büyümeyi ve ekonomik dengeleri olumsuz etkilemekte, ülkemizi uluslararası alanda eli kolu bağlı duruma düşürmektedir. IMF kredilerinin % 20'lik kısmı ile ilk sırada yer alan Türkiye, sermaye birikimi ile ilgili olmayan sermaye hareketlerinin serbest bir alanı olmakta ve sermaye birikiminin sektörel dağılımında ciddi bozulmalar yaşamaktadır. Bu durum iki çarpıcı gerçeğe işaret etmektedir: İlki Türkiye'nin örtülü bir moratoryumu kabul ettiği; ikincisi ise Türkiye'nin yatırım ve sanayileşme politikalarından vazgeçtiğidir.

% 6.5'lik faiz dışı fazla ile yatırımlara dayalı büyümenin gerçekleşmesi olanaksızdır. Zira büyüme hızı-cari işlem açığı-dış kaynak dengeleri ülkemiz aleyhine bozulmuş olup, giren dış kaynak, cari açıktan çok fazladır. Yatırımların bütçedeki tutarı olan 10.1 katrilyon rakamının, bütçe içindeki payı % 6.5'tir. Bunu 1986'dan bu yana bütçelerdeki yatırımların bütçe paylarının azalma oranının % 75 olması ile birlikte düşündüğümüzde, izlenen sanayisizleştirme politikaları çarpıcı bir şekilde anlaşılacaktır. Bu gerçeği Başbakan da iki ay önce "Cumhuriyet tarihinin yatırımlara en az pay ayıran hükümetiyiz" diyerek teyid etmiştir. Gerçekten öyledir, zira 90'lı yıllarda yatırımlara ayrılan payın GSMH'ya oranı yüzde 10'larda iken bugün bu oran yüzde 4'ün altına düşmüştür. Aynı şekilde son 10 yılın büyüme ortalaması % 2.57, cumhuriyet tarihinin ortalaması ise % 4.9'dur. Uluslararası sermayenin dayatmaları sonucunda devlet ve bütçe, yatırım ve sosyal harcamalar itibarıyla küçülmüştür. Bütçenin kamunun ekonomideki ağırlığı anlamına gelmesine karşın kamunun üretim ve yatırımdan yoğunluklu olarak çekilmesi düşündürücüdür. Borç faizi ve anapara ödemeleri ile serbest sermaye yatırımlarının yapılmayışının yarattığı boşluk doldurulamamış ve doğal olarak sabit sermaye yatırımlarına dayalı kalıcı bir büyüme sağlanamamıştır.

Temel yatırım ve sanayi sektörlerinin küreselleşmeye uyum yasalarıyla yok edildiği bir ortamda Makina Mühendisleri Odası olarak; enerji, ulaşım, demir çelik, tarım, makina imalat ve diğer sektörlerdeki çözülmeye ve bağımlılık politikalarıyla ülkemizin talan edilmesine karşı, bağımsızlık temelinde sanayileşme, planlama ve kalkınma politikalarının gerekliliğini duyarlı kamuoyu ile birlikte paylaşacağımızı ilan ederiz.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu